

Abstrakt

Pojem a právní důsledky překročení mezí nutné obrany a krajní nouze

Tématem diplomové práce jsou trestněprávní instituty krajní nouze a nutná obrana. Cílem práce je rozebrat pojem krajní nouze a nutné obrany, stanovit meze těchto institutů a vymezit případy jejich překročení a dále popsat právní důsledky excesů.

Práce je pojata jako analýza současné právní úpravy krajní nouze a nutné obrany. Vzhledem k tomu, že jde o instituty, jejichž použití může být aktuální pro každého, se práce soustředí na srozumitelnost a příznivost úpravy pro jednajícího s důrazem na důsledný rozbor judikatury. V menší míře je použita metoda komparativní, kdy v práci dochází ke srovnání české právní úpravy s úpravami některých dalších evropských států. Součástí práce jsou časté návrhy *de lege ferenda*, jejichž zakotvení by dle názoru autora směřovalo k větší právní jistotě a širším možnostem jednání v krajní nouzi a nutné obraně.

Práce je členěna na úvod, tři části, které se dále dělí na kapitoly a podkapitoly, a závěr. V první části je nejprve popsán znak protiprávnosti jakožto pojmový znak trestného činu a následně jsou instituty krajní nouze a nutné obrany zasazeny do kontextu okolností vylučujících protiprávnost. Dále je stanoveno, co je podstatou krajní nouze a nutné obrany, přičemž je rozebrán historický vývoj těchto institutů, a poté jsou charakterizovány podmínky krajní nouze a nutné obrany.

Druhá část práce je věnována otázkám překročení mezí krajní nouze a nutné obrany. Nejprve je stanoveno, co všechno se rozumí excesem z mezí krajní nouze a nutné obrany. Zbytek druhé části je věnován podrobnému výkladu o jednotlivých způsobech překročení mezí krajní nouze a nutné obrany s důrazem na definování nejasných pojmů za pomoci judikatury.

Třetí část práce je věnována právním důsledkům překročení mezí krajní nouze a nutné obrany. Na prvním místě je vysvětleno, jaká je právní kvalifikace činů spáchaných při excesu zejména s ohledem na zavinění jednajícího, a dále jsou vyjmenovány a rozebrány jednotlivé právní důsledky excesů *de lege lata* i *de lege ferenda*.

V závěru práce jsou shrnuty nejdůležitější poznatky, k nimž autor dospěl, a zopakovány návrhy, jež by dle autorova názoru vedly ke zkvalitnění právní úpravy týkající se institutů krajní nouze a nutné obrany.